Analizy OSW

OŚRODEK STUDIÓW WSCHODNICH 14.12.2016 www.osw.waw.pl

Rosja: cięcia wydatków budżetowych w latach 2017–2019

Iwona Wiśniewska

9 grudnia Duma Państwowa przyjęła w trzecim czytaniu projekt ustawy budżetowej na lata 2017–2019; 14 grudnia dokument zaakceptowała Rada Federacji, ustawa trafi teraz do prezydenta. Projekt zakłada wzrost PKB w roku 2017 o 0,6% (1,7% w roku 2018 i 2,1% w 2019), średnioroczną inflację na poziomie 4% i cenę ropy Urals – 40 bbl/USD (średni kurs rubla do USD w roku 2017: 67,5 wobec 71,1 w 2019). W konsekwencji nominalne dochody budżetowe mają zwiększyć się w 2019 roku do ok. 209 mld USD (15% PKB) z ok. 200 mld USD w 2016 (16,1% PKB), podczas gdy w tym samym czasie wydatki zmniejszą się do 225 mld USD, tj. 16,2% PKB z ok. 245 mld USD, tj. 19,8% PKB. Przy czym wydatki spadać mają w większości pozycji, w tym na obronę o prawie 30% do niespełna 40 mld USD (2,8% PKB z 4,7%), bezpieczeństwo wewnętrzne o 2%, infrastrukturę o 11%, służbę zdrowia ponad 25%. Wzrost wydatków o 9% planowany jest natomiast na politykę społeczną, mimo iż w ujęciu do PKB nastąpi spadek do 5,1% PKB w roku 2019 (z 5,6% w 2016 i 5,9% planowanych na 2017). W wyniku cięć ma nastąpić redukcja deficytu budżetowego do 1,2% PKB (ok. 16 mld USD) w roku 2019 (z 3,7% PKB w 2016 z uwzględnieniem wpływów 10,5 mld USD ze sprzedaży 19,5% akcji państwowej Rosniefti, bez tych dochodów deficyt sięgnąłby 4,5% PKB).

Komentarz

- Powrót do trzyletniego budżetu (ze względu na dynamicznie zmieniające się ceny surowców obowiązująca ustawa budżetowa dotyczy jedynie 2016 roku) jest próbą długoterminowego planowania i adaptacji Rosji do niskich cen ropy naftowej oraz obowiązujących sankcji. Projekt ustawy nie pozwala jednak na walkę ze stojącymi przed Rosją wyzwaniami, m.in. zapowiadanym wzrostem gospodarki poniżej średniej światowej i pogłębianiem się dystansu ekonomicznego pomiędzy Rosją a największymi gospodarkami świata.

- Propozycje cięć wydatków budżetowych i zmniejszania deficytu wymuszone zostały kurczącymi się rezerwami finansowymi rządu i spadkiem dochodów z eksportu węglowodorów. Fundusz Rezerwowy wyczerpie się w 2017 roku, a Fundusz Dobrobytu Narodowego zmniejszy się do 2019 niemalże o połowę (do ok. 35 mld USD). Jednocześnie planowany jest wzrost długu publicznego. Zaplanowane cięcia nie zmieniają jednak struktury wydatków budżetowych; nadal ponad 60% budżetu pochłaniać będzie obrona, bezpieczeństwo wewnętrzne i polityka społeczna. Przy czym znaczny spadek wydatków na obronę nastąpi po długim okresie ich systematycznego wzrostu i w

dużej mierze związany jest z kończącym się procesem modernizacji armii. W konsekwencji redukcja wydatków nie zmniejszy jej zdolności bojowych.

- Trudno obecnie wyrokować, w jakim stopniu projekt budżetu będzie realizowany. Jest on bowiem oparty na ostrożnym założeniu ceny ropy na poziomie 40 bbl/USD, podczas gdy większość prognoz zapowiada wzrost powyżej 50 bbl/USD, który oznaczałby zwiększenie dochodów i tym samym możliwość poluzowania zaplanowanej restrykcyjnej polityki budżetowej. Dużą presją na budżet będą zaplanowane na marzec 2018 roku wybory prezydenckie, co stwarzać może pokusę zwiększenia wydatków, zwłaszcza na projekty społeczne (już widać to w planach na rok 2017, które przewidują skok nakładów na politykę społeczną, w tym głównie na emerytury).